

Obrana se musí přizpůsobit

11.11.2016 Lidové noviny str. 17 Zbrojní průmysl
JAN SCHNEIDER

Konference o připravenosti českého obranného průmyslu naznačuje možný vývoj **bezpečnostní strategie** státu.

Vzednutá migrační vlna a souběžná **teroristická** hrozba – to jsou hlavní důvody, proč se veřejnost začíná vážně zajímat o problém, s nímž se odborníci potýkají již dlouho. Jde o adekvátní reakci na nevratně seměnicí **bezpečnostní prostředí** současného světa.

Proto jsme se zajímali, jak je **český zbrojní průmysl** připraven na aktuální **bezpečnostní rizika**, jaký je zájem **armády** o jeho produkci a co pro maximální efektivitu tohoto vztahu při zajišťování **obran** státu dělá příslušné **ministerstvo**. Prostě jak jsou realizovány státní zájmy v oblasti **obran**.

Obrana a bezpečnost obyvatel státu – jakkoliv spolu úzce souvisí – jsou kompetenčně rozděleny mezi **ministerstva obrany** a vnitra. Historicky k tomu vedly dobré důvody, avšak je otázkou, zda současná právní úprava umožňuje státu efektivně zastávat **základní** úkoly.

To je problém politický, k jehož odpovědnému a adekvátnímu řešení politici musí mít k dispozici kvalitní a úplné podklady. Obsahující též i varování, že největší hrozbou může být nesprávná či přehnaná reakce nás samých.

Úkolem pro politiku je zajistit, upravit a uhlídat vyvážený vztah mezi **armádou**, **zbrojním průmyslem** a obrannými potřebami státu. Na zhoršující se **bezpečnostní situaci** by tedy měli reagovat politici definováním státního zájmu v oblasti **obran** a bezpečnosti.

Veřejnost a média pak nesmí přestat kontrolovat tuto oblast, protože skýtá mnohá odvozená nebezpečí. Ostatně již v roce 1961 varoval **americký** prezident Dwight Eisenhower před vzrůstající mocí **vojensko-průmyslového komplexu**. Například nevyrábí to, co by bylo adekvátní hrozbám dnešním a zítřejším, ale **armáda** to nakupuje.

Události nedávných let nás dále varují před manipulací se strachem. Ta sice ve výsledku plní zpravodajské a obranné rozpočty, ale imunitní schopnosti a obranné kapacity státu se vyčerpávají bojem proti nepříteli neexistujícímu, nebo málo reálnému, určenému politicky, nikoliv odborně.

A nadto vyzbrojování vždy a všude doprovází permanentní podezření z korupce. A to už jsme zase u sponzorování politických stran **vojensko-průmyslovým komplexem**...

Dalším problémem je chápání obranných akvizic coby volného obchodu. Tendry jsou spíš ke vzteku než k užítku – a spoléhat na to, že v době krize budou zahraniční **zbrojovky** upřednostňovat své věrné zahraniční klienty, je přinejmenším idealismus.

Skutečný nepřítel, není-li úplně neschopný, pak jen posiluje tyto sebeпоškozující až sebevražedné spády protivníka. Pro začátek je vždy působivé poplést jeho vyhodnocení **bezpečnostních rizik**, a tak ho svést z cesty. Pak už se může chovat racionálně, ale úhrnem koná nesmyslně.

A protože to je téma žhavé a o mnohém je lepší diskutovat osobně, koná se dnes – v návaznosti na tuto tematickou stránku a pod záštitou **ministerstva obrany** – odborná **konference** nazvaná **Připravenost obranného průmyslu ČR** na aktuální **bezpečnostní rizika**. Bude se na ní **jednat** zejména o aktuálních i dalších potenciálních hrozbách a metodice jejich vyhodnocování, o **bezpečnostní strategii České republiky**, o využití domácího průmyslu v rámci vyzbrojování **armády**, ale i o příležitostech i závazcích vyplývajících z našeho členství v **NATO**.

Konference se kromě **ministra obrany Martina Stropnického**, zástupců vrchního **velení české armády** a představitelů tuzemského **zbrojařského průmyslu**.

***

Firmám účastnícím se dnešní **bezpečnostní konference** nazvané **Připravenost obranného průmyslu ČR** na aktuální **bezpečnostní rizika** jsme položili pět otázek:

Retia * Společnost byla založena několika vývojovými pracovníky společnosti TESLA Pardubice v roce 1993. Za více než 20 let své existence se společnost etablovala v oblasti vývoje a výroby **vojenských a bezpečnostních systémů** a systémů audio a video záznamů a analýz. V roce 2016 se společnost stala součástí skupiny Czechoslovak Group (CSG). Retia je společnost střední velikosti, v posledních

třech **letech** měla roční obrát okolo 500 milionů korun, letos takřka 600 milionů. Firma aktivně spolupracuje i s akademickou sférou, zejména s Univerzitou Pardubice a **Univerzitou obrany. Z 220** zaměstnanců mají 2/3 vysokoškolské vzdělání. Společnost dále spolupracuje s řadou soukromých dodavatelů i se státními podniky **resortu obrany**. * Důležitým znakem současné **bezpečnostní situace** je to, že se **bezpečnostní prostředí** velmi rychle mění. **Ozbrojené síly** bez moderního vybavení toho mnoho nezmohou. Proto by domácí průmysl měl být nedílnou součástí obranyschopnosti státu od plánování budoucích schopností **ozbrojených sil** až po komplexní zabezpečení životního cyklu jednotlivých **zbraňových systémů**.

* Retia se orientuje zejména na vývoj a výrobu **radarů** a systémů **velení** a řízení. Aktivní je též v oblasti UWB technologie, kde výsledným produktem je ReTWis – **radar přes zed'**. Velmi důležitá je i oblast záznamových systémů ReDat. Firma v poslední době finalizuje významné dodávky do jihovýchodní Asie s předpokladem dalšího pokračování těchto aktivit v teritoriu. Účast na **projektu NATO AGS** (Systém přehledu o pozemní situaci) otevřela možnost dlouhodobější spolupráce s nadnárodní společností Airbus DS. Retia společně s firmou Elta připravuje realizaci dodávky **radarů MADR pro českou armádu**. * Spolupráci s **resortem obrany** hodnotí RETIA jako dobrou, což ale znamená, že existují velké rezervy zejména v oblasti obligatorního výběrového řízení a ceny jako hlavního kritéria. Nově vyvíjený **radar** nikdy nemůže být nejlevnější, srovnávat ho cenově s produktem sériově vyráběným je zavádějící. Tato problematika je ale nad rámec diskuse s **velením AČR**, to je politická úroveň.

VOP CZ * VOP CZ slaví 70. **výročí** od svého založení. Až do roku 1992 se v podniku opravovala a modernizovala pouze **vojenská technika**, především tanky T-34, **T-55, T-72**. V 90. **letech** zahájil podnik civilní kooperační výrobu dílů stavebních strojů a manipulačních vozíků. V současnosti má tři hlavní zaměření: opravy, modernizace a výrobu **vojenské techniky**; civilní kooperační strojírenskou výrobu; výzkum a vývoj **vojenských** i civilních produktů. Opravuje tanky T-72M4 CZ, které byly původně v podniku modernizovány. Pro **českou armádu** v minulosti vyráběl obrněná kolová vozidla Pandur. Dnes produkuje obrněné kabiny pro zahraničního zákazníka, zaměřuje se na vývoj a výrobu produktů ochrany osob a kritické infrastruktury a bezosádkových pozemních robotických systémů. Pro **armádu** vyrábí také prostředky na ochranu proti **zbraním** hromadného ničení. * Společnost zaměstnává více než 850 lidí, roční obrát dosahuje 1,2 miliardy korun. Škála **českých** subdodavatelů je široká, od dodavatelů hutních výrobků až po drobný spotřební materiál. * Hlavním **bezpečnostním zájmem** by měla být provázanost

a intenzivní spolupráce **MO ČR** a **AČR** s **českým obranně-bezpečnostním průmyslem** a modernizace vybavení **české armády**. Všude na světě každý stát preferuje své domácí výrobce a snižuje tím závislost ve strategických oblastech dodávek **bezpečnostního materiálu**. * VOP CZ zajišťuje servis **pozemní techniky**, nabízí řešení v oblasti ochrany proti **zbraním** hromadného ničení. Podnik se v civilní výrobě orientuje nejvíce na trhy v Evropě, v Německu, ve Velké Británii, v Rakousku a ve Francii. U **vojenských zakázek** to je **Česko** a v současnosti realizace velké zakázky výroby obrněných kabin pro klienta z Blízkého východu. * Jediné efektivní řešení je strategické partnerství s **ministerstvem obrany** a **Armádou České republiky**. Snahou VOP CZ je s **resortem obrany** realizovat koncepci dlouhodobého zajištění servisu **pozemní techniky české armády** včetně řízení a podpory životního cyklu, kterou podnik s **ministerstvem** a **českou armádou** společně připravil.

Gordic * Společnost byla založena v roce 1993 a je téměř čtvrtstoletí lídrem v oblasti ekonomických a agendových systémů. Hlavní firemní produkt GINIS se stal uznávanou bezpečnou standardní integrační platformou veřejné správy. V současnosti firma zabezpečuje více než 6000 funkčních projektů ve veřejné správě. * Gordic je transparentní a stabilní **česká IT** firma se 100% **českým** kapitálem. Daňový domicil má v **České republice**, tržby přesahují 600 milionů korun. Firma vytváří vlastní inovativní řešení s vysokou přidanou hodnotou. Zaměstnává přes 180 vlastních zaměstnanců, v návazné distribuční síti pak pracuje dalších více než 200 odborníků. * **Českým** národním zájmem v oblasti obranyschopnosti musí být zajištění bezpečnosti jeho občanů a jejich aktiv, a to i z pohledu informačních technologií. Jejich rychlý rozvoj a pronikání do všech oblastí lidského života vedou k tomu, že rizika úmyslného ohrožení rapidně rostou. Stát musí přiměřeně reagovat. Investice do cyber security, zejména do vzdělání, se vyplatí nejen z hlediska bezpečnosti. * Hlavními pilíři firemní produkce je GINIS, bezpečná integrační platforma veřejné správy, KYBEZ, platforma bezpečnosti informací, a GYBER, platforma pro kybernetizaci aplikací a procesů, včetně internetu věcí. Všechny platformy mají uplatnění jak v civilním sektoru, tak v oblasti **ozbrojených složek**. Platforma KYBEZ

umožňuje efektivní spolupráci akademických institucí a komerčních firem zabývajících se vzděláváním, managementem, službami a technologiemi v oblasti bezpečnosti informací. * Gordic si cení důvěry ze strany **resortu ministerstva obrany** i dalších branně-bezpečnostních institucí. Je dodavatelem několika klíčových informačních systémů **resortu**: Ekonomického informačního systému, řešícího především účetnictví, rozpočet a další související ekonomické agendy **ministerstva obrany**, Informačního systému o službě a personálu a Elektronické spisové služby pro řízení oběhu dokumentů v celém **resortu MO**. Ke všem systémům, které pravidelně modernizuje, poskytuje služby komplexní podpory.

Vojenský technický ústav

* VTÚ je nejmladším státním podnikem, založeným za účelem poskytování strategických dodávek a služeb potřebných pro zajištění **obranu** a bezpečnosti **Česka** a plnění závazků vyplývajících z členství v **NATO** a **EU**. * Ústav patří se svými 320 zaměstnanci a obratem kolem 700 milionů korun mezi velké podniky. Spolupracuje s řadou **českých** podniků, zejména pak s těmi, které jsou sdruženy v Asociaci obranného a **bezpečnostního průmyslu**, a samozřejmě se složkami **Integrovaného záchranného systému**. Velmi důležité kontakty VTÚ udržuje s akademickou sférou, zejména se širokým spektrem **českých** vysokých škol. * VTÚ je připraven adekvátně reagovat na aktuální **bezpečnostní rizika**, neboť disponuje odpovídajícím potenciálem a je schopen připravit komplexní systémové řešení dílčích problémů. Jako příklad lze uvést propojení bezpilotní platformy, komunikační platformy a pozorovacích a monitorovacích systémů včetně softwaru, které mohou být **nasazeny** při migrační krizi nebo v souvislosti s kybernetickou či jadernou bezpečností. * Státní podnik je složen ze tří odštěpených závodů, které se

specializují na oblasti **letectví** a **protivzdušné obrany**, **pozemního vojska**, výzbroje a **munice**. Klíčovou činností je výzkum, vývoj, inovace a zkušebnictví ve zmíněných oblastech. Prioritním zákazníkem je **resort obrany**, nicméně VTÚ má významný přesah i do oblasti složek **IZS** a navazuje intenzivnější spolupráci se zahraničními **armádami**. Poskytuje přímou službu zahraničním **armádám** (např. **Lotyšsko**, Litva) a prostřednictvím svých odborníků se podílí na činnosti vědeckých panelů **NATO** a **EU**. Ročně realizuje VTÚ přibližně 200 projektů. * Podstatná část činnosti VTÚ je realizována ve prospěch **Ministerstva obrany** a **Armády České republiky**. Některé technologie z produkce VTÚ jsou využívány i v **zahraničních misích**. Ze strany zakladatelského **resortu** dochází k rozšiřování spolupráce v oblasti odborných analýz, expertiz a technické pomoci. VTÚ je též pověřen integrační činností mezi zainteresovanými institucemi v obranném a **bezpečnostním průmyslu České republiky**.

Česká zbrojovka * **Česká zbrojovka** v Uherském Brodě vyrábí lovecké, sportovní a **vojenské ruční** palné **zbraně**; také díly pro automobilový a **letecký průmysl**. Dnes patří mezi deset největších výrobců ručních palných **zbraní** na světě. * Zaměstnáváme asi 1820 lidí, firma je druhým největším zaměstnavatelem ve Zlínském kraji. Své výrobky prodáváme do stovky zemí, letos očekáváme obrát okolo 3,5 miliardy korun. Spolupracujeme s 2195 dodavateli, na společnost je tedy navázáno na 12 tisíc pracovních míst. Výrobní sortiment naší společnosti činí **Českou republiku** nezávislou na dodávkách ručních palných **zbraní** ze zahraničí. * Je mylné se domnívat, že se o nás v případě ohrožení postará někdo cizí. Musíme se spoléhat sami na sebe, na své schopnosti a dovednosti. Vše začíná už ve školách, mládež postrádá znalosti, co dělat v případě mimořádných událostí, jak poskytnout první pomoc, kam se ukryt, jak přežít. Dalším nezbytným krokem je maximálně využívat domácí obranný a **bezpečnostní průmysl**. * V roce 2010 jsme úspěšně dokončili vývoj nové útočné pušky Bren, samopalů Scorpion a granátometu G1. Tyto **zbraně** dodáváme nejen **české armádě**, ale i do zahraničí. Z celkové roční produkce 250 tisíc kusů **zbraní** sto tisíc dodáváme do **USA**, aktivní jsme ale na všech kontinentech. * S **resortem obrany** spolupracujeme dlouhodobě, **Armáda ČR** používá **zbraně** vyrobené naší společností.

LOM Praha * Státní podnik LOM Praha je čelným opravárenským závodem pro **vrtulníky** řady Mi a jejich agregáty v zemích **NATO** a **EU** s uzavřeným cyklem oprav. Společnost nabízí komplexní služby spojené s plnou podporou životního cyklu **vrtulníků** Mi a zároveň jejich modernizaci.

* Podnik poskytuje **letecký** i **taktický výcvik pilotů**. * Dceřiná společnost VR Group se zabývá výrobou simulátorů a simulačních technologií pro **letouny**, **vrtulníky** i **pozemní síly**.

Foto autor| ILUSTRACE SHUTTERSTOCK / ZR

O autorovi| JAN SCHNEIDER, Autor je spolupracovník LN